

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

ГОЛОЯДОВА Т. О.,

доцент кафедри адміністративного та
фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент,
(Національний університет «Одеська
юридична академія»)

УДК 336.221(045)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.30>ПРАВОВІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ УКРАЇНИ
У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

У статті досліджено систему обов'язкових платежів України, проаналізовано її правове регулювання у динамічних реаліях сучасності. Разом з тим сучасні вимоги часу висувають потребу в нових дослідженнях системи обов'язкових платежів в Україні, які дозволять окреслити особливості податкової політики в умовах фінансової кризи та зовнішньої агресії, здатні забезпечити зростання ефективності функціонування національної економіки держави. На міжнародному рівні боротьба з уникненням сплати податків та ухиленням від оподаткування спрямована на впровадження системи автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки. Крім того, до міжнародних договорів ЄС з іншими країнами включені положення щодо дотримання стандартів «добросовісного управління» в питаннях оподаткування, що передбачає згоду на обмін податковою інформацією. Дієвість та ефективність електронних перевірок в Україні повинні забезпечуватися наявністю спеціального програмного забезпечення саме для захисту конфіденційної інформації від несанкціонованого проникнення в електронні системи та сприятиме налагодженню партнерських взаємовідносин між державою та платниками податків та зборів.

Встановлено, що реформування системи обов'язкових платежів України у сучасних реаліях має відбуватися через послідовну реалізацію стратегічних цілей податкової політики України, а саме підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу, розробка ефективних механізмів податкового адміністрування та адаптація податкового законодавства України до законодавства ЄС, необхідність реалізації системного підходу до формування податкової політики держави на основі кращої світової практики тому що, обов'язковою ознакою ефективної податкової системи держави є дієва система оцінювання та аналізу прийнятих рішень, забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства України платниками податків.

Ключові слова: податкова політика, повноваження контролюючих органів, мораторій, податкова перевірка, податковий борг, судове оскарження податкових повідомлень-рішень.

Holoiadova T. O. Legal aspects of the system of obligatory payments of Ukraine in modern realities

The article examines the system of obligatory payments in Ukraine and analyzes its legal regulation in the dynamic realities of modern times. At the same time, the modern

needs of the hour require new studies of the system of obligatory payments in Ukraine, which will allow specifying the features of the tax policy amidst the financial crisis and external aggression that can maintain an increase in the efficiency of the functioning of the national economy of the state. At the international level, the fight against tax avoidance and tax evasion is aimed at implementing a system of automatic exchange of information on financial accounts. In addition, the EU's international treaties with other countries include provisions on compliance with the standards of "good faith management" for taxation matters, which means consent to the exchange of tax information. The effectiveness and efficiency of electronic checks in Ukraine must be ensured by the availability of relevant software for protecting confidential information from unauthorized access to electronic systems that will contribute to establishing partnership relations between the state and tax and levy payers.

Thus, reforming the system of obligatory payments of Ukraine in modern realities should take place through the consistent implementation of the strategic goals of Ukraine's tax policy, namely, increasing the competitiveness of domestic business, developing effective tax administration mechanisms and adapting the tax legislation of Ukraine to the EU acquis, the need to implement a systematic approach to the formulation of the tax policy of the state based on the best world practice, because an effective system of evaluation and analysis of the decisions made is a mandatory feature of an efficient tax system of the state, creating conditions for voluntary compliance with the requirements of the tax legislation of Ukraine by taxpayers.

Key words: *tax policy, powers of controlling bodies, moratorium, tax audit, tax debt, judicial appeal of tax notices-decisions.*

Сучасна система обов'язкових платежів України сьогодні формується під істотним впливом міжнародної податкової конкуренції, зважаючи на необхідність виходу на зовнішні ринки та припливу іноземного капіталу з метою прискорення економічного зростання. Намір України інтегруватися в європейський простір зумовлює необхідність не тільки адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС, але й його гармонізації та уніфікації. Ефективність системи управління державними фінансами в Україні визначається збалансованим функціонуванням усіх її складових.

Метою статті є дослідження системи обов'язкових платежів України, аналіз її правового регулювання у динамічних реаліях сучасності.

Методологія. Під час дослідження було опрацьовано наукові роботи українських вчених, законодавчі та урядові матеріали, статистичні дані. Використано такі загальнонаукові методи: метод пізнання, метод системного аналізу, метод аналізу та синтезу а також метод порівняння.

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення виконання міжнародних стандартів яскраво впроваджується система оцінювання та ресурсів Ради стандартів міжнародного аудиту та страхування, механізм проведення аудиту виконання. Ефективне функціонування державного фінансового аудиту згідно зі стандартами ЄС забезпечать необхідні кваліфіковані кадри із навичками проведення експертної оцінки управлінських функцій державного органу завдяки: відкритості-повного інформування всіх зацікавлених осіб про діяльність органу, законності надання державних послуг завдяки застосуванню органом ефективних механізмів контролю та дотримання законодавчо-нормативних та відповідних етичних і професійних стандартів, підзвітності – своєчасного надання якісної фінансової звітності про результати діяльності органу. Система обов'язкових платежів України є надзвичайно важливим фактором ефективності реалізації політики та функціонування держави.

Сьогодні питання щодо реформування системи обов'язкових платежів в Україні також не втрачає своєї актуальності. Отже, це означає, що механізм її формування має відповідати новим реаліям життя і вимогам навколишнього середовища. Перш за все це безпосередньо

стосуються всіх форм реалізації податкової політики України, а головне: законодавчого процесу та адміністрування податків.

Податкові зміни – це головна ознака податкової системи України. Майже кожного року, законодавець вносить значні зміни до Податкового кодексу України. Здійснення податкової політики в Україні залишається складним через податкове законодавство, а саме: надмірне податкове навантаження на платників податків, зниження ділової активності суб'єктів господарювання, численні питання між контролюючими органами у сфері оподаткування та платниками податків тощо. Сьогодні в Україні прагнення до формування збалансованої системи оподаткування актуальне як ніколи.

Дослідженню теоретичних проблем реформування системи обов'язкових платежів України в науковій літературі присвятили свої праці такі автори як Ф.Ф. Бутинець, О. Василік, Л.К. Воронова В. Геєць, Т.О. Лагковська, М.П. Кучерявенко, Ю. Каспрук, Л.А. Савченко та інші. Разом з тим сучасні вимоги часу висувають потребу в нових удосконаленнях системи обов'язкових платежів України, які дозволять окреслити особливості реформування податкової системи в умовах світової фінансової кризи, здатних забезпечити зростання ефективності стимулювання підприємництва.

На міжнародному рівні боротьба з уникненням сплати податків та ухиленням від оподаткування спрямована на впровадження системи автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки. Крім того, до міжнародних договорів ЄС з іншими країнами включені положення щодо дотримання стандартів «добросовісного управління» в питаннях оподаткування, що передбачає згоду на обмін податковою інформацією та ліквідацію дискримінаційних податкових законів. Податкова система має стимулювати інноваційну та інвестиційну діяльність, що потребує зменшення податкового тиску, посилення захисту платників податків, максимальне спрощення процедури оподаткування. Відповідно до п. 6.3 ст. 6 Податкового кодексу України сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому Податковим кодексом України порядку, становить податкову систему України [3].

Однією з найсуттєвіших і водночас складних проблем у процесі розвитку ринкової економіки в Україні є вдосконалення податкових взаємовідносин, насамперед гармонізації відносин між контролюючими органами у сфері оподаткування та платниками податків, суть якої полягає не лише у відсутності партнерських відносин між суб'єктами правовідносин, особливо під час світової кризи, викликаної карантинними обмеженнями COVID-19. Основним завданням роботи контролюючих органів у сфері оподаткування повинен стати контроль за дотриманням податкового законодавства, під час здійснення якого необхідно усвідомлювати, що бюджет поповнюють лише платники податків і аж ніяк не державні контролюючі органи у сфері оподаткування.

Сьогодні Верховною Радою України прийнято Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» № 5600 від 30.11.2021р. Законом удосконалено положення Податкового кодексу України у частині, що стосується, зокрема, загальних питань адміністрування податків, а саме:

– врегульовані процесуальні питання щодо права контролюючого органу на звернення до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи, зокрема: встановлено як підставу для звернення контролюючого органу до суду несплату платником податків протягом 240 днів податкового боргу [5].

Отже, контролюючий орган наділяється правом звернення до суду для встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи-боржника чи постійного представництва за межі України у разі несплати протягом 240 календарних днів суми податкового боргу. Таке обмеження буде знято лише у випадку погашення боргу, зміни керівника або початку судової процедури по справі банкрутства.

– визначено підстави для скасування такої заборони: окрім погашення боргу додано зміну керівника боржника, або у разі початку судових процедур у справах про банкрутство

стосовно такого боржника; (протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року платникам податків не нараховувалась пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягала списанню) Однак, на теперішній час програмне забезпечення Державної Податкової Служби ще не готово до цієї пільги [7].

– передбачено ведення Реєстру керівників платників податків-боржників для оперативного отримання відповідної інформації платниками податків

Отже, до цього реєстру потраплятимуть усі, за ким суд визнає податковий борг, а для цього достатньо рішення контролюючого органу. Своєю чергою суд буде розглядати такі звернення за спрощеною процедурою. З відкритих джерел відомо, що заборгованість понад 1 мільйон гривень мають приблизно 6 тисяч компаній, а отже їх керівникам потрібно вже готуватись по потенційних обмежень. Також, необхідно звернути увагу на те, що в Україні є чимало випадків, коли посадові особи контролюючих органів необгрунтовано відображали податковий борг, що може мати негативні наслідки для платників податків. Це відбувається через несвоєчасне внесення інформації про адміністративне чи судове оскарження податкових повідомлень-рішень або несвоєчасне рознесення вже сплачених нарахувань.

– чітко прописано процедуру прийняття судом відповідного рішення, у тому числі передбачено право на апеляційне та касаційне оскарження такого рішення [5].

– Законом передбачено право контролюючого органу щодо надсилання запитів у випадку виявлення фактів, що можуть свідчать про потенційне порушення із обґрунтуванням таких фактів, а також обмежено правом платника податків не надавати інформацію та документи, якщо така інформація документи вже була надана контролюючого органу у минулому.

Отже, посадовим особам контролюючих органів знову удосконалюють запити в порядку статті 73 ПКУ, які частіше всього використовуються не за їх цільовим призначенням, а як можливість для призначення та проведення податкових позапланових перевірок.

Тепер податковий орган може надіслати письмовий запит платнику про подання інформації, якщо із аналізу податкової інформації було встановлено факти, які можуть свідчити про порушення податкового законодавства, а саме: сьогодні будь-які припущення посадових осіб контролюючих органів можуть стати підставою для проведення позапланової податкової перевірки, а не лише у разі виявлення правопорушень. Більше того, посадові особи контролюючих органів матимуть право на стягнення податкового боргу самостійно та без звернення до суду. Також, законодавець закріпив за платниками податків право не надавати запитувану інформацію, якщо вона надавалась за попередніми запитами органам податкової служби.

Законом надано право як платнику податків, так і контролюючому органу під час перевірок відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію та відповідно використовувати такі записи як підставу для висновків акту перевірки [5].

Отже, як платник податків, так і контролюючий орган, отримали право на відкрите застосування технічних засобів із метою фіксації фото-, відео-, звукозапису, а також їх використання для підтвердження правомірності своєї позиції у разі судового оскарження. Отже, перелік вказаних податків, дійсно можуть збалансувати бюджетні надходження за умови створення чіткого механізму їх обороту та призначеного використання. Згідно Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» встановлена відповідальність контролюючих органів, а саме: запроваджена норма про відшкодування шкоди, завданої платнику податків незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи контролюючого органу за рахунок коштів державного бюджету, передбачених для фінансування відповідного контролюючого органу, незалежно від вини посадової або службової особи [4].

Враховуючи зміни до податкового законодавства України, передбачено відповідальність посадової або службової особи в порядку регресу перед державою в розмірі виплаченого платнику податків з державного бюджету відшкодування. Таким чином, платники податків отримали додаткові засоби захисту своїх прав та інтересів у відносинах із представниками контролюючих органів. Однак, наскільки ефективним це буде на практиці побачимо

з часом, тому що чіткого механізму реалізації сьогодні немає. Наприклад, коли у платника виникає право вимагати компенсацію збитку: при оскарженні незаконного повідомлення-рішення, включаючи касацію або коли виграна апеляція?

Розглянемо особливості сплати податків фізичними особами підприємцями 3-ї групи оподаткування під час здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби, а саме: 30 березня 2020 року чинності набрав Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)». Зазначеним законом встановлено так звані «податкові канікули» для юридичних та фізичних осіб. Якщо розглянути, які саме податкові пільги було надано фізичним особам-підприємцям третьої групи оподаткування під час карантину, то можна виокремити наступне:

По-перше був встановлений мораторій на податкові перевірки. Так, було встановлено мораторій на проведення фактичних та документальних перевірок на період з 18 березня по 31 травня 2020 р. Також варто звернути увагу, що камеральні перевірки не внесені до переліку перевірок на які встановлено мораторій; тому що, камеральна перевірка проводиться у приміщенні контролюючого органу, на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість, а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального. Однак у зв'язку із тим, що введено карантин, не зрозуміло як будуть направлятися акти за результатами проведених перевірок та яким чином платники податків будуть їх отримувати.

По-друге було відстрочення податкових зобов'язань за річною декларацією про майновий стан і доходи за 2019 рік. Ці зміни є позитивними, щодо відстрочення сплати до 1 жовтня 2020 року для фізичних осіб-підприємців суми податкового зобов'язання, які були подані в річній декларації про майновий стан і доходи за 2019 рік.

По-третє, фізичні особи підприємці були звільнені від нарахування та сплати Єдиного Соціального Внеску (ЄСВ). Тимчасово за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 р. звільнені від нарахування та сплати ЄСВ, відповідно до ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», такі особи:

- а) фізичні особи-підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;
- б) особи, які провадять незалежну професійну діяльність;
- в) члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

При цьому, вищезазначені особи можуть самостійно приймати рішення про сплату єдиного внеску за вказані періоди у розмірах та порядку, визначених законодавством та зазначити це у звітності [6].

Виходячи з вищенаведеного можна дійти висновку, що фізичні особи підприємці під час «карантинних канікул» мали змогу не сплачувати податки. Оскільки відповідно до законодавства, ФОП цієї групи мають сплачувати ЄСВ, від якого вони були звільнені, та ЄП (єдиний податок) у розмірі 3% або 5%, а оскільки підприємницька діяльність ними не здійснювалась, то і доходу не було. А виходячи з того, що 3% або 5% від 0 дорівнює 0, то по суті і сплачувати нема що.

По-четверте, в законі зазначається про відсутність штрафу і пені за період «податкових канікул». За порушення податкового законодавства, вчинені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року, штрафні санкції не застосовуватимуться, крім санкцій за:

- порушення вимог до договорів довгострокового страхування життя чи договорів страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, страхування додаткової пенсії;

– відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу;

– порушення нарахування, декларування та сплати ПДВ, акцизного податку, рентної плати.[6].

Отже, враховуюче вищевказане, згідно змін до податкового законодавства України під час «карантинних канікул» у найвигіднішому становищі щодо сплати податків виявилися фізичні особи підприємці 3-ї групи оподаткування.

Податкове законодавство України ґрунтується на відповідних принципах, згідно ст.4 Податкового Кодексу України: загальність оподаткування, рівність усіх платників перед законом, невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства, фіскальна достатність економічність оподаткування, єдиний підхід до встановлення податків та зборів та стабільність, тобто зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року [3].

Саме тому сьогодні, асоціація міст України зверталася до Президента України, аби забезпечити термінове доопрацювання цього закону з урахуванням таких пропозицій:

1) запровадити більш дієві компенсатори для бізнесу за рахунок джерел держбюджету: ПДВ, податку на прибуток, акцизів;

2) передбачити розстрочку по сплаті за землю, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а не введення заборони нарахування по цих місцевих податках;

3) дозволити органам місцевого самоврядування встановлювати пільги зі сплати місцевих податків та зборів посеред бюджетного року без застосування регуляторних процедур;

4) запровадити механізми компенсації втрат доходів місцевих бюджетів відповідно до статті 142 Конституції України, частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України [11].

Відповідно до ст. 142 Конституції України держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою [1].

Згідно до ч.1 ст. 27 Бюджетного Кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування [2].

04.03.2022 року Президентом України підписано Закон № 2118-IX про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану. Умовно податкові пільги, що отримав бізнес, можливо поділити на дві групи:

1) перша група стосується незастосування відповідальності за податкові порушення під час воєнного стану та відтермінування виконання обов'язків платниками податків, передбачених Податковим кодексом України;

2) друга група – податкові пільги, що стосуються звільнення оподаткування надання допомоги (у вигляді коштів, товарів та послуг) для забезпечення оборони держави [7].

Відповідно до п. 12.3 Податкового Кодексу України сільськими, селищними, міськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно зі законом та перспективним планом формування територій громад, при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені ст. 7 Податкового Кодексу України з дотриманням критеріїв, встановлених розд. XII Податкового Кодексу України для відповідного місцевого податку чи збору.

Якщо в рішенні органу місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків та/або зборів, а також податкових пільг з їх сплати не визначено термін його дії, таке рішення є чинним до прийняття нового рішення. У разі якщо до 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування місцевих податків та/або зборів, Рада

не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків та/або зборів, що є обов'язковими згідно з нормами Податкового Кодексу України, такі податки та/або збори справляються виходячи з норм Податкового Кодексу України зі застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків та/або зборів [7].

Тож органи місцевого самоврядування у 2022 році:

1) єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю, крім земельного податку за лісові землі) будуть справлятися зі застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня 2021 року,

2) податок на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки), збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір та земельний податок за лісові землі (у разі їх встановлення) – за ставками, що визначені у чинних попередніх рішеннях.

Інформація органів місцевого самоврядування включає 8 додатків:

– інформація щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів (додаток 1);

– ставки земельного податку та перелік пільг для фізичних і юридичних осіб, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 2);

– ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та перелік пільг для фізичних і юридичних осіб, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 3);

– ставки туристичного збору та перелік пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 4);

– ставки збору за місця для паркування транспортних засобів та перелік пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 5);

– перелік пільг з транспортного податку, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 6);

– ставки єдиного податку для платників єдиного податку першої групи (додаток 7);

– ставки єдиного податку для платників єдиного податку другої групи (додаток 8) [9].

Зміна ставок місцевих податків та/або зборів, податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів потребує прийняття органом місцевого самоврядування нового рішення або внесення змін до чинного рішення. До того ж місцеві ради зобов'язані надсилати в електронному вигляді копії відповідних рішень до місцевих органів Державної Податкової Служби. А ті, своєю чергою, мають надсилати таку інформацію центральному податковому органу України. Той зобов'язаний оприлюднити таку інформацію на своєму сайті. Інформації щодо ставок податків, зборів, встановлених кожним органом місцевого самоврядування в Україні, можна знайти на офіційному веб-порталі Державної Податкової Служби «Ставки місцевих податків та зборів». Зауважимо, що оновлена інформація наведена в кожній області: «Зведена інформація щодо ставок та встановлених пільг, діючих починаючи з 01.01.2022».

Також передбачено доповнення ст. 12 Податкового Кодексу України новим пп. 12.3.8, яким врегулюється механізм встановлення податків у разі, якщо громада не прийме жодне рішення. Так, у період дії воєнного стану сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, мають право приймати рішення про встановлення місцевих податків та зборів, а також пільг зі сплати місцевих податків і зборів, без застосування процедур, передбачених Законом «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [8].

У разі неприйняття сільськими, селищними, міськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у період дії воєнного стану у загальному або спрощеному порядку до 15 червня року, що передує наступному бюджетному періоду, відповідне рішення також може прийняти відповідна військова адміністрація, яка діє на відповідній території. У разі

прийняття цей Закон набере чинності з дня його опублікування. Таким чином, громади отримують можливість встановити місцеві податки та збори за спрощеним порядком [7].

Податкова політика України – важлива складова системи державного регулювання економіки, механізму управління соціально-економічним розвитком держави, ознака суверенітету країни і водночас умова її незалежності. Також це – комплекс заходів, набір дій уповноважених органів у сфері оподаткування з метою визначення і встановлення елементів податків, процедур і процесів адміністрування.

Забезпечення відповідності процедур і механізму внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів міжнародним стандартам і кращим практикам ЄС та створення цілісної системи державного внутрішнього фінансового контролю у розумінні міжнародної практики на даний час здійснюються відповідні заходи. Дублювання у роботі контролюючих органів різних рівнів, надмірне перевантаження деяких об'єктів ревізіями та перевітками, тому що існує недостатня увага контрольним діям, які забезпечують профілактичну функцію контролю.

Впровадження інформаційних технологій з метою підвищення інформаційної взаємодії контрольних органів відповідно до принципів INTOSAY. У Міжнародних стандартах надано рекомендації проведення фінансового аудиту, вимоги до аудиторів та способи оформлення результатів.

Під час державного фінансового аудиту перевіряється та оцінюється бухгалтерська документація, фінансові звіти, їх відповідність чинному законодавству та нормативним актам. Фінансовий аудит здійснюють з метою прийняття запобіжних заходів під час перевірки правильності та доцільності рішень, прийнятих підконтрольним об'єктом на виконання Закону України «Про державний бюджет». Сьогодні необхідне удосконалення податкового законодавства України, а саме: доцільно шляхом спільного впровадження Міністерства фінансів України, Державною податковою службою та Рахунковою палатою України єдиних стандартів контролю за використанням бюджетних коштів [10].

Отже, для більшості країн ЄС характерно встановлення прогресивної шкали оподаткування доходів громадян, коли до більших за обсягами доходів застосовуються вищі ставки податків. Пропорційна шкала, за якої розмір ставки не залежить від величини бази оподаткування, діє лише у деяких східноєвропейських країнах, а саме: Болгарії, Чехії, Естонії, Латвії, Литві, Угорщині та Румунії.

Прагнення України увійти до Європейського Союзу вимагає узгодженості вітчизняного податкового законодавства до законодавчих вимог у сфері оподаткування, що існують у ЄС, тому необхідна поступова лібералізація податкової політики в напрямі зменшення податкових ставок і надання податкових пільг за основними податками в Україні, що наповнюють бюджети усіх рівнів та створення умов для принципу соціальної справедливості у оподаткування та головне – це стабільне податкове законодавство в Україні. Податкова реформа системи обов'язкових платежів України націлена на перехід від контролюючої функції податкових органів до обслуговуючої ролі та спрощення порядку розрахунку і сплати, впровадження електронних сервісів для платників податків.

На підставі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки. Реформування системи обов'язкових платежів України у сучасних реаліях має відбуватися через послідовну реалізацію стратегічних цілей податкової політики України, а саме:

1) необхідність реалізації системного підходу до формування податкової політики держави на основі кращої світової практики тому що, обов'язковою ознакою ефективної податкової системи держави є дієва система оцінювання та аналізу прийнятих рішень.

2) розробка ефективних механізмів податкового адміністрування та адаптація податкового законодавства України до законодавства ЄС;

3) забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства України платниками податків та поступова лібералізація податкової політики в напрямі зменшення податкових ставок і надання податкових пільг за основними податками в Україні та стабільне податкове законодавство в Україні.

4) необхідність створення ефективної системи податкового контролю в Україні, яка обумовить невідворотність покарання за вчинення податкового правопорушення та водночас не обтяжуватиме законослухняних платників податків податковими перевітками.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96> (дата звернення: 10.07.2022 р.).
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 09.07.2022 р.).
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 06.07.2022 р.).
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році : Закон України від 07.12.2017 № 2245. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2245-19> (дата звернення: 08.07.2022 р.).
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень: Закон України від 30.11.2021 № 5600. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-20> (дата звернення: 06.07.2022 р.).
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019): Закон України від 30.03.2020 № 3275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20> (дата звернення: 11.07.2022 р.).
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 № 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення: 11.07.2022 р.).
8. Державна податкова служба України. Офіційний портал. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення: 10.07.2022 р.).
9. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії : [монографія] / [Білецька Г. М., Кармаліта М. В. Куц М. О. та ін.]. К.: Алерта, 2012. 222 с. (дата звернення: 07.07.2022 р.).
10. Звернення Асоціації міст України. URL: <https://konkurent.in.ua/publication/54587> (дата звернення: 08.07.2022 р.).
11. Panayi Ch. HJI European Union Corporate Tax Law / Christiana HJI Panayi. Cambridge University Press, 2014. 414 p.

